

Magnus Heinason – Túrfrágreiðing
Túrun nr. 1718 Sild og svartkjaftur norðanfyri, tíðarskeið 4-15/5 2017

Fólk frá HAV: Eydna í Homrum, Leon Smith, Jens Arni Thomassen, Poul Vestergaard og Sólvá Eliassen

Ábyrgd: Jan Arge Jacobsen

Endamál: At kanna nøgdirnar av sild og svartkjafti í økinum norðan fyri Føroyar (Norskahavinum). Ekkókanningin er partur av felagskanningunum av sild og svartkjafti, sum eru skipaðar undir “ICES Working Group of International Pelagic Surveys” (WGIPS), saman við skipum úr Noregi, Íslandi, Ruslandi og ES.

Reiðskapur: Flótitrol við svartkjaftabelli/posa. CTD til hydrografiskar kanningar og WP2 netið til ætikanningar.

Um túrin: Farið var av Havnini hósdagin 4. mai klokkan 22. Vit fóru beint á lögdu kósirnar, sum eru vístar á **Mynd 1**. Tann eina dagin vóru ikki líkindi at trola. Annars gekk túrun sum heild væl. Vit fingtu tikið allar tæa ætlaðu CTD-støðirnar og WP2-glúparnar. Síðst á túrinum vóru salt-, hita- og ætimátningar gjørdar á standardskurði N. Tá var nakað av vindi, men ikki so nógv at tað darvaði kanningunum.

Ætlaðu kósirnar hjá øllum luttakandi skipunum í felags kanningunum eru vístar í **Mynd 2**.

Fyribils úrslit:

Norðhavssild

Vísitalið fyri nøgdirnar av sild í føroysku sildakanningini í ár eru nakað minni enn síðstu trý árin; kanningarøkið broytist frá ári til árs, so nøgdirnar kunnu tó ikki beinleiðis samanberast. Sum heild stóð lítið av sild í syðra parti av kanningarøkinum og minst eystur móti markinum (**Mynd 3**). Heldur meira var at síggja norðast í kanningarøkinum. Í syðra parti av kanningarøkinum var sildin fyri tað mesta at finna sum ein lind á 10-50 m dýpi, tó um dagin eisini í smáum torvum á 200-300 m dýpi. Í norðara parti av kannaða økinum sást sildin fyri tað mesta sum torvur á 150-300 m – ofta blandað við svartkjaft, men tó eisini nakað í ovastu 50 metrunum.

Ein meting av samlaðu nøgdini av norðhavssild verður gjørd, tá tøluni frá øllum skipunum eru tøk, og hetta verður gjørt í Bergen um hálvan juni.

Longdarbýtið av sild er víst í **Mynd 4**, miðallongdin var 33,1 cm og miðalvektin var 268 g. Longdarbýtið vísir, at umleið helvtin av sildini var oman fyri 34 cm – hetta er rættuliga gomul sild. Hin helvtin var rættuliga spjadd millum 28 og 33 cm. Sum heild var smáa sildin fingin eystarlaga í kanningarøkinum. Møguliga kann sildin syðst í kanningarøkinum vera heystgýtandi sild, hetta verður kannað í sambandi við aldursgreiningarnar. Aldursgreiningar verða gjørd í landi eftir túrin, og tá fæst aldursbýti av sildini. Sildin var sum heild hampiliga væl fyri til árstíðina (t.e. eftir gýtingina).

Svartkjaftur

Svartkjaftur var at síggja í so at siga øllum kanningarøkinum. Nøgdirnar vóru størstar syðst í kanningarøkinum og smæstar í útnyrðingspartinum (**Mynd 5**). Útbreiðslan av svartkjafti í føroyska kanningarøkinum í ár líkist nógv útbreiðsluni tvey tey undanfarnu árin.

Longdarbýtið er víst í **Mynd 6**, miðallongdin er 26,2 cm og miðalvektin er 123 g. Í ár fingur vit mest av 24-26 cm longum svartkjafti. Hetta er ábending um, at ikki var nógv av 1 og 2 ára gomlum svartkjafti. Aldursgreiningarnar fara at geva greiðari svar um aldurssamansetingina.

Makrelur

Makrelur var fingin í einum háli í vatnskorpunum, sunnarlaga í kanningarøkinum. Longdarbýtið er víst í **Mynd 7** – miðallongdin var 34,8 cm og miðalvektin 305 g.

Av tí at makrelur ikki hevur sundmaga, sæst hann illa á ekkóloddinum, tí vera úrslitini frá hesum túri ikki nýtt at meta um nøgdirnar av makreli.

Hydrografi

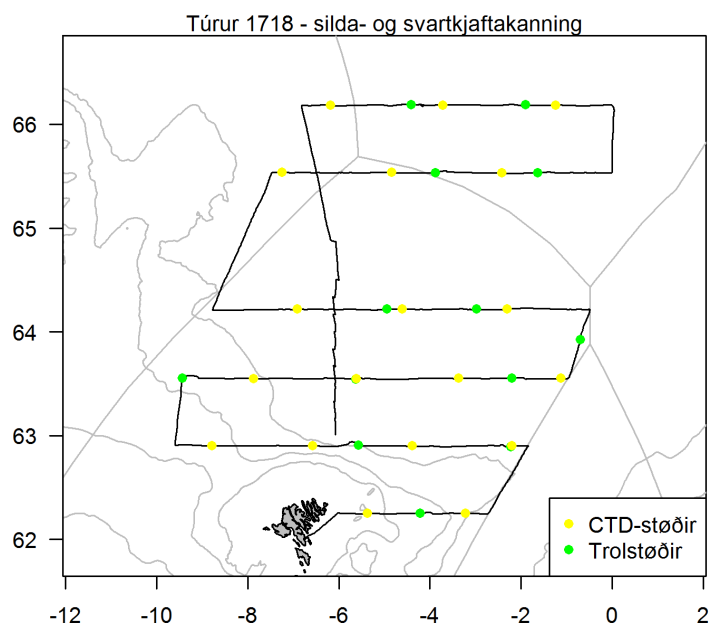
Hitin í vatnskorpunum er vístur í **Mynd 8**, saman við siglingarleiðini á túrinum og fylgisveinatølum fyri vatnskorpuhitan vikuna, áðrenn kanningarnar byrjaðu. Kaldasti sjógvurin var í útnyrðingspartinum av kanningarøkinum.

Prøvatøka: Á túrinum vóru 13 tóv tilsamans. Trolsýnini verða tikin fyri at greina sundur ekkóskriftina undir kanningunum og fyri at kanna støddarbýti av fiskinum. 221 nytrur av sild, 355 av svartkjafti og 50 av makreli vóru tiknar til aldursgreiningar. Í alt 19 WP2 (plankton glúpur niður á 200m) og CTD-støðir (hita- og saltmátningar) vórðu tiknar á túrinum, ella fyri umleið 60. hvønn fjórðing, ið siglt varð. Á standardskurði N (**Mynd 1** kósin frá 65N suður móti Føroyum) vóru tiknar 17 CTD- og 14 WP2-støðir, umframt at serligar tøðsølt-, og CO₂-kanningar vóru gjørdar á 4 støðum.

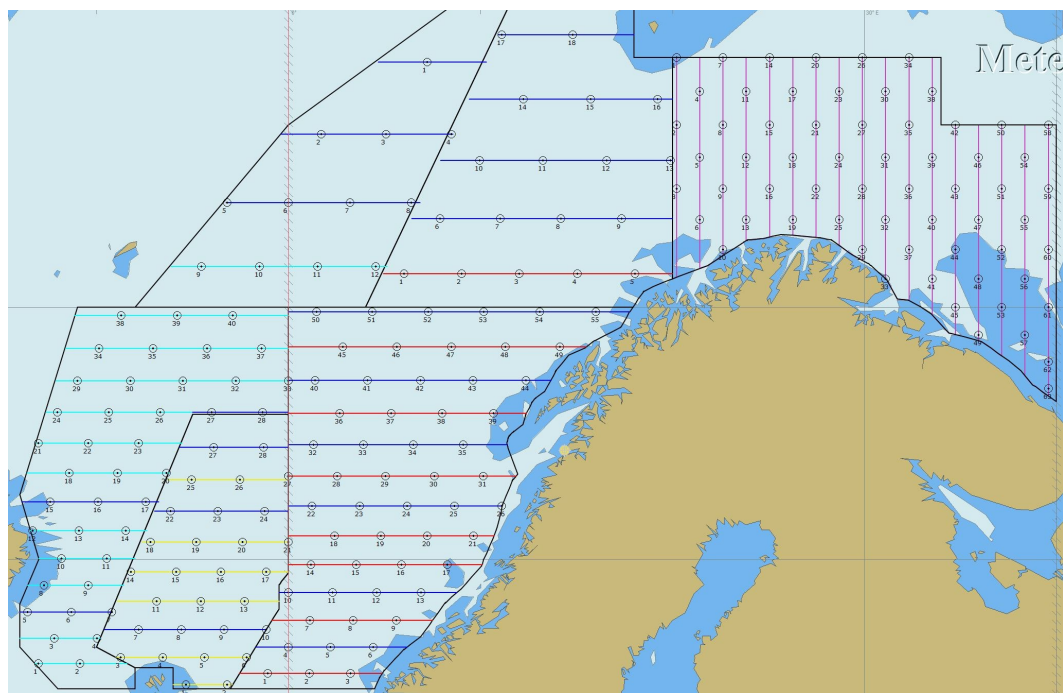
Nær sýnini verða liðugt viðgjørd: Sýnini verða arbeiðd í landi, og aldursgreinað tilfar skal vera til skjals skjótast gjørligt, og í seinasta lagi 1. juni. Hetta fyri at tøluni kunnu gerast klár til felags túrfrágreiðingina av norðhavssild og svartkjafti seinni í summar.

Magnus Heinason
hin 14. mai 2017

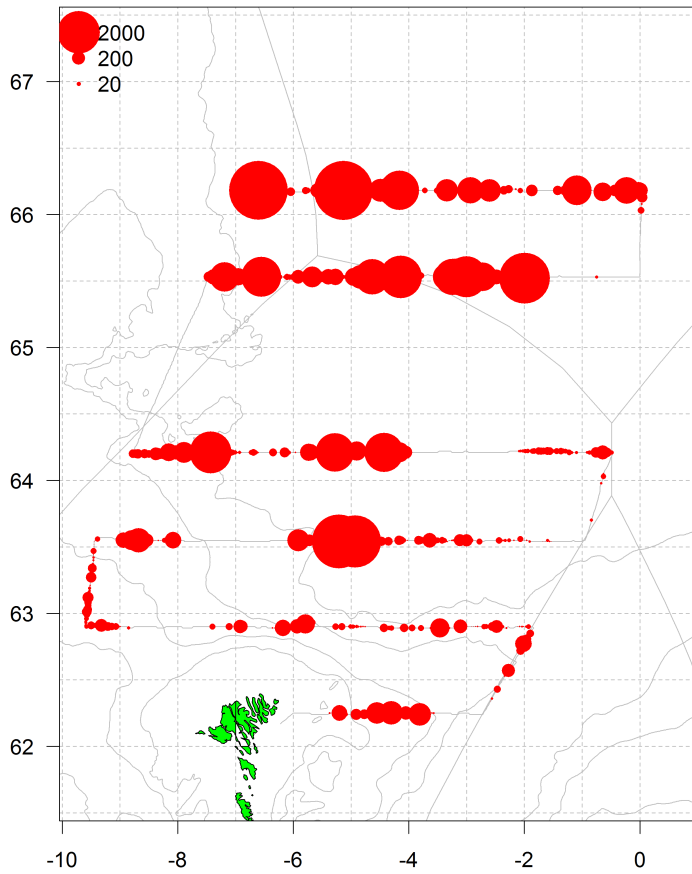
Eydna í Homrum

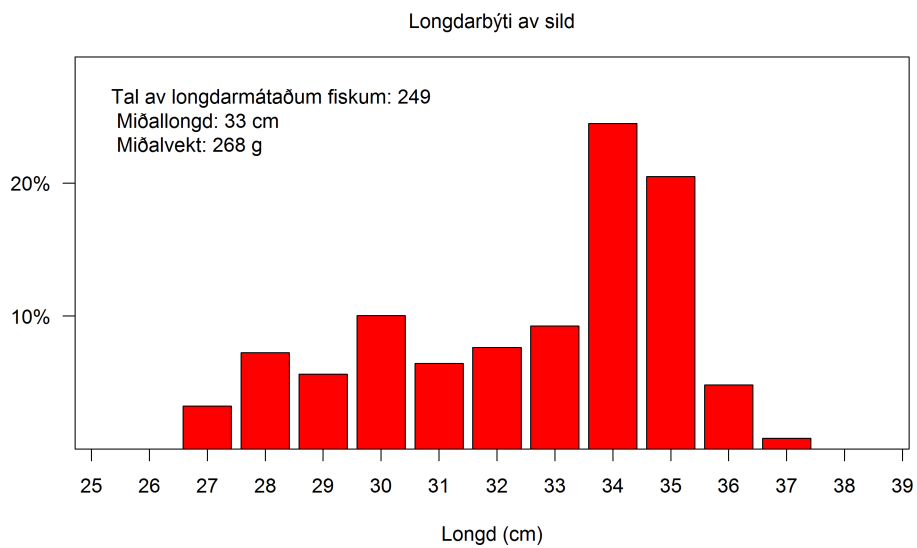
Mynd 1. Siglingarleiðin hjá *Magnusi Heinasyni* á silda- og svartkjaftatúrinum í mai 2017. Tilsamans 19 CTD-støðir og 13 trolstøðir. Sigldir vóru í alt umleið 1650 fjórðingar.

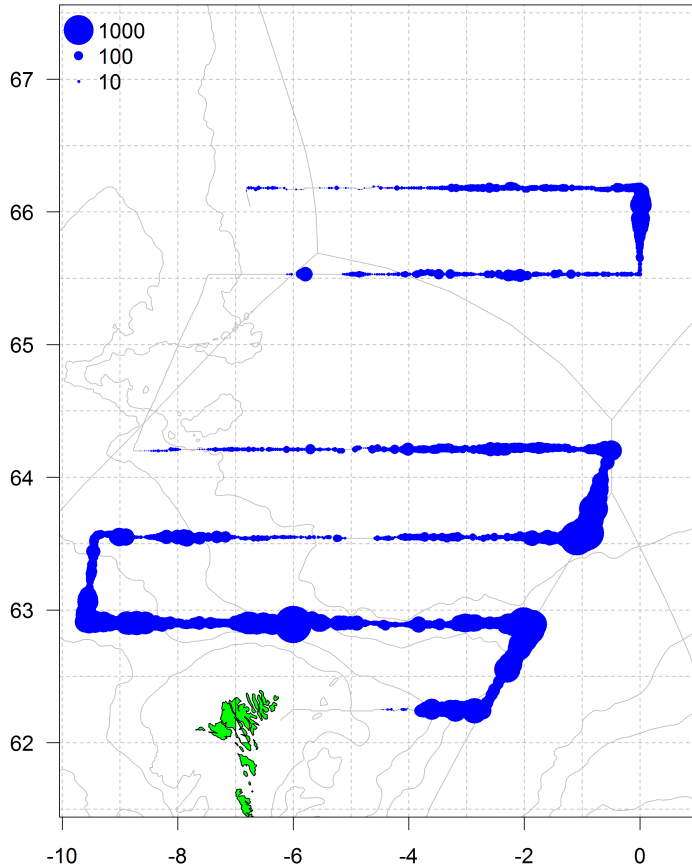
Mynd 2. Ætlaða siglingarleiðin hjá luttakandi skipunum á silda- og svartkjaftakanningunum í mai 2017. Luttakandi fimm skipini eru: *Árni Friðriksson* IS, *Johan Hjort* NO, *Dana* EU, *Fridtjof Nansen* RU og *Magnus Heinason* FO. *Magnus Heinason* sigldi gulu siglingarleiðina norðan fyri Føroyar. Sirklnarnir vísa, hvar CTD-støðir skuldu takast.

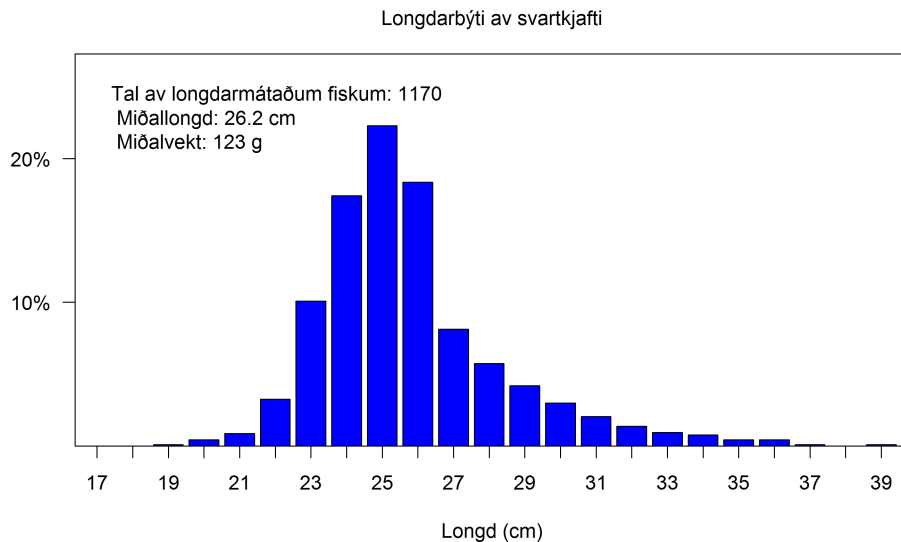
Mynd 3a. Ekkóvirðir av norðhavssild (s_A mm/nm²) á kanningunum norðanfyri á túri 1718 4-15/5-2017. Reyðir sirkjar vísa, hvussu nógv sild stóð undir skipinum.

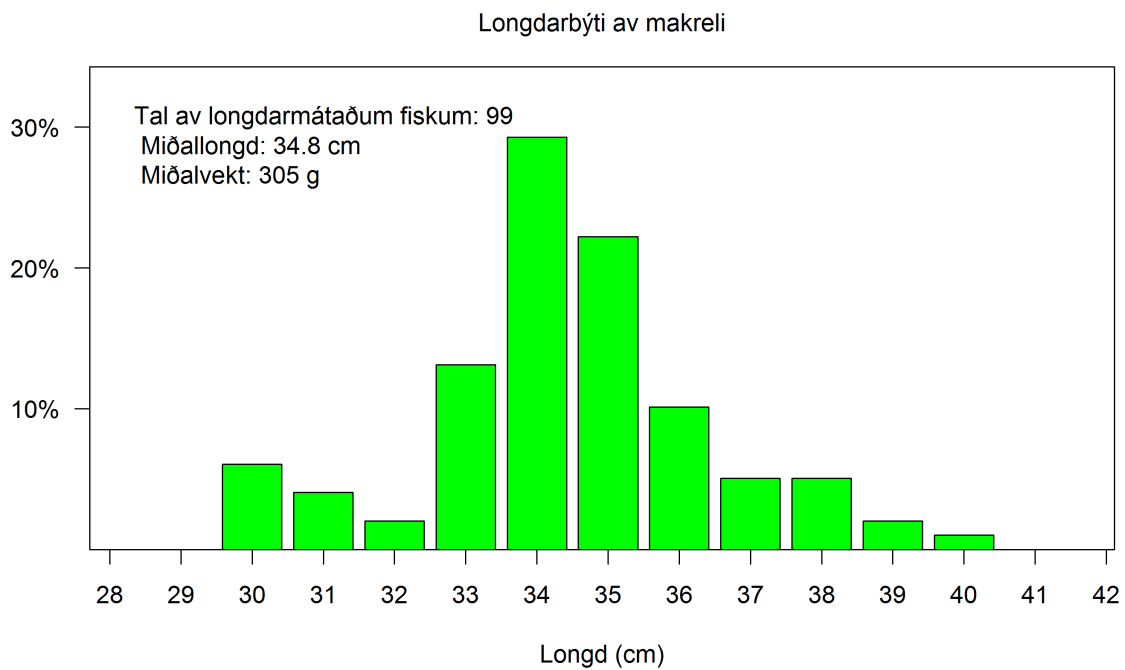
Mynd 4. Longdarbýti av norðhavssild á túri 1718, 4-15/5 2017. Sum heild var rættuliga stór sild fingin.

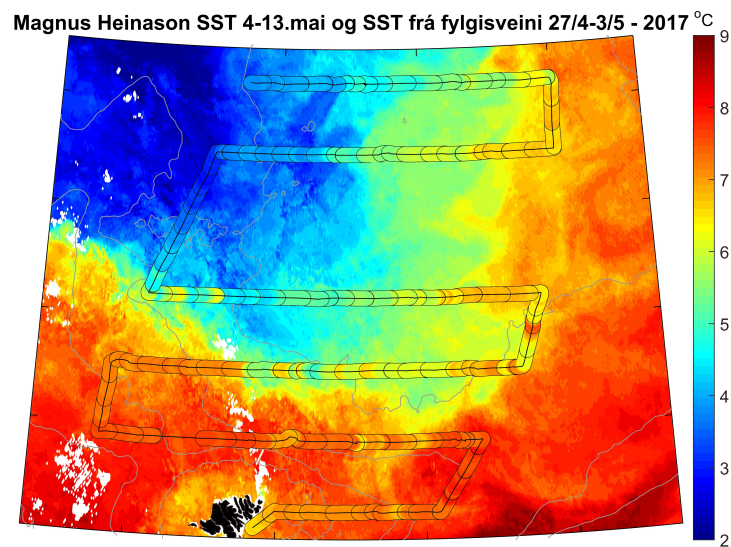
Mynd 5. Ekkóvirðir av svartkjafti (s_A mm/nm²) á kanningunum norðanfyri á túri 1718, 4-15/5 2017. Bláir sirklar vísa, hvussu nógvur svartkjaftur stóð undir skipinum. Trolstøðirnar eru vístar við grønum sirklum.

Mynd 6. Longdarbýti av svartkjafti á túri 1718, 4-15/5 2017. Toppurin uml. 25 cm er helst uml. 3 ára gamal fiskur.

Mynd 7. Longdarbýti av makreli á túri 1718, 4-15/5 2017. Makrelurin var fingin í einum háli í vatnskorpuni sunnarlaga í kanningarøkinum.

Mynd 8. Hitin í vatnskorpuni er vístur á siglingarleiðini. Bakgrundin er fylgisveinamynd av vatnskorpuhitanum ta vikuna, kanningarnar byrjaðu.